

Kohēzijas politikas ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda investīciju vadības riski un to mazināšanas pasākumi un izpilde

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
1.	Liels grozījumu skaits nacionāla līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos	<p>Lai reaģētu uz izmaiņām nozares politikā un atbilstoši nodrošinātu grozījumus plānošanas dokumentos, jaunu kontroles pasākumu ieviešana nav nepieciešama un vidēji augstais risks 2018. gadā pastiprināti tiek uzraudzīts ar jau ieviestajiem vai procesā esošiem pasākumiem:</p> <p>1) ES fondu vadošā iestāde (turpmāk – vadošā iestāde) rūpīgi izvērtē katru priekšlikumu grozījumu veikšanai, kā arī nepieciešamības gadījumā konsultējas ar Eiropas Komisiju (turpmāk – EK) pārstāvjiem par potenciālajiem</p>	2018. gada 31. decembris	<p style="text-align: center;">Statuss: Izpildīts</p> <p>2018. gada 7. novembrī EK apstiprināja ceturto grozījumu¹ darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"².</p>

¹ 2018. gada 7. novembrī ar EK lēmumu Nr. C(2018) 7408 apstiprināti. Nacionālā līmenī apstiprināti ar Ministru kabineta 2018. gada 3. oktobra rīkojumu Nr. 485 "Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība"".

² Detalizētākā informācija pieejama Informatīvajā ziņojumā par ES struktūrfondu un kohēzijas fondu investīciju ieviešanas statusu 2018. gada novembrī. Ziņojums pieejams ES fondu tīmekļa vietnē sadaļā - Materiāli un ziņojumi → Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>, kā arī sadaļā – Materiāli un ziņojumi → ES fondu ziņojumi 2014 – 2020 → Iesniegtie pārskati Saeimas Tautsaimniecības, Agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai: <https://www.esfondi.lv/iesniegtie-parskati-saeimas-tautsaimniecibas-agraras-vides-un-regionalas-politikas-komisijai>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		grozījumiem plānošanas dokumentos.		
		2) Kopā ar nozaru ministrijām vienmēr tiek analizēti alternatīvi risinājumi, kas neietver nepieciešamību veikt grozījumus nacionālā līmeņa ES fondu plānošanas dokumentos.		
2.	Finanšu rādītāju nesasniegšana	1) Maksājumu un rādītāju mērķu apstiprināšana MK (turpmāk – MK), kā arī regulāru ziņojumu gatavošana par investīciju ieviešanas progresu;	2018. gada 31. decembris	<p style="text-align: center;">Status: Procesā</p> <p>➤ Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA) sadarbībā ar vadošo iestādi (turpmāk – VI) katru mēnesi rūpīgi seko līdzi maksājumu prognožu izpildēm³, lūdzot finansējuma saņēmējiem sniegt skaidrojumu par novirzēm no plānotās maksājumu plūsmas. Dati par neizpildēm, kā arī aktuālā informācija par ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas, tiek iekļauta regulārajiem ikmēneša un pusgada ziņojumos MK⁴.</p>

³ Detalizēta analīze ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē, sadaļā - ES fondi 2014 - 2020 → Ieviešana → Ieviešanas plāni → 2018. gads: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

⁴ Ziņojumi ir pieejami ES fondu tīmekļa vietnē, sadaļā - Materiāli un ziņojumi → Ziņojumi Ministru kabinetam: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<ul style="list-style-type: none"> ➤ 2018. gada beigās vadošā iestāde sadarbībā ar CFLA ir uzsākusi investīciju prognozes izstrādi 2019. gadam, kas ir jāiesniedz MK līdz 2019. gada 1. martam⁵. ➤ Līdz 2019. gada 1. martam iesniedzamajā MK ziņojumā tiks sniegts novērtējums par projektiem, kuriem būtu piemērojami finanšu disciplīnas pasākumi (par 2018. gada izpildi), kas ir spēkā no 2018. gada 1. septembra. ➤ 2018. gadā – bija būtiska snieguma ietvara mērķu un maksājumu mērķu izpilde, vienlaicīgi nodrošinot normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošu rezultātu sasniegšanas un finanšu izlietojuma kontroli. Īpaša vērība tika veltīta atbalstam 2014. - 2020. gadu plānošanas perioda ES fondu projektu īstenotājiem un projektu ieviešanas plānu kvalitātes uzlabošanai, kā arī finanšu disciplīnas stiprināšanai ar mērķi mazināt riskus un investīcijas īstenot atbilstoši Latvijas interesēm. ➤ Līdz 2019. gada 1. martam vadošā iestāde sniegs provizorisko novērtējumu par snieguma ietvara faktisko izpildi, balstoties uz ziņojuma izstrādes brīdī Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmā pieejamo informāciju. Ņemot vērā to, ka pusgada ziņojuma par ES fondu ieviešanu MK sagatavošanas termiņš ir ātrāks, nekā pieļaujama maksājuma pieprasījumu apstiprināšanas termiņš maksājumu iekļaušanai snieguma ietvarā, pilnīga informācija būs pieejama pēc pusgada ziņojuma iesniegšanas. Attiecīgi papildinoša jeb gala informācija par snieguma ietvara izpildi tiks sniegta ikmēneša informatīvajā ziņojumā. ➤ VI sadarbībā ar atbildīgajām iestādēm ik mēnesi pastiprināti uzrauga lielos projektus (četrus lielo projektu ietvaros ir plānots 473,5 milj. <i>euro</i> ES fondu līdzfinansējums, jeb 11 % no

⁵ Saskaņā ar MK 2015.gada 24.februāra noteikumu Nr.108 “Kārtība, kādā uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanu, kā arī izveido un izmanto Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu 2014.–2020.gadam” 11.punktu, <https://likumi.lv/ta/id/272807-kartiba-kada-uzrauga-un-izverte-eiropas-savienibas-strukturfondu-un-kohezijas-fonda-ieviesanu-ka-ari-izveido-un-izmanto>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>4,4 mljrd. <i>euro</i> ES fondu kopējās “aploksnes”) to sagatavošanas un ieviešanas posmos, regulāri sekojot līdzī finansējuma saņēmēju sniegtajām atskaitēm par projektu ietvaros izstrādāto rīcības plānu izpildes statusu, piedaloties visu iesaistīto pušu rīcības sanāksmēs, uzraugot maksājumu mērķus un rādītājus, regulāri informējot par izpildi MK reizi mēnesī un pusgadā vai pēc nepieciešamības biežāk, ja konstatēti riski. Līdz 2018. gada decembra beigām:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VAS “Latvijas dzelzceļš” projekts “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”⁶ - 2018. gada 16. novembrī EK tehniskās palīdzības neatkarīgie eksperti ir uzdevuši precizējošus jautājumus par projekta dokumentāciju, bet vienlaikus nenorāda uz būtiskiem trūkumiem vai iebildumiem par projekta sociālekonomisko pamatotību. VAS “Latvijas dzelzceļš” turpina darbu pie nepieciešamo precizējumu un skaidrojumu veikšanas. - 2018. gada 30. novembrī EK ir apstiprinājusi⁷ 2014. – 2020. gadu plānošanas perioda lielo projektu “<i>Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas jaunās A2 ēkas attīstība</i>”. 2018. gada 17. decembrī CFLA ir apstiprinājusi projektu⁸. Slēdzot līgumu tajā tiks paredzēti nosacījumi risku pārvaldībai, finansējuma saņēmēja atbildībai un pušu rīcībai izmaksu pieauguma un papildus finansējuma piešķiršanas nodrošināšanai (projekta būtiskas izmaiņas). Veselības ministrija gatavo informatīvo ziņojumu valdībai par turpmākajiem iespējamiem risinājumiem projekta izmaksu pieauguma un papildus finansējuma nodrošināšanai. Pēc valdības lēmuma tiks vērtēta nepieciešamība sagatavot EK apstiprinātā projekta grozījumus.

⁶ Projekta kopējās attiecināmās izmaksas 439,7 milj. *euro*, t.sk. Kohēzijas fonds (KF) 318,6 milj. *euro*.

⁷ Noklusējuma procedūrā atbilstoši Īstenošanas regulas Nr. 1303/2013⁷ 102. panta 1. punkta otrajā daļā noteiktajam.

⁸ Projekta attiecināmo izmaksu kopsumma 91,1 milj. *euro*, t.sk. ERAF finansējums 64,3 milj. *euro*

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<ul style="list-style-type: none"> - “Lielais projekts “Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība”: ņemot vērā masu medijos izskanējušo informāciju par iespējamiem pārkāpumiem “Rīgas Satiksmes” veiktajos iepirkumos un, neskatoties uz Sabiedrības par atklātību Delna veikto projekta iepirkumu sabiedrisko uzraudzību – detalizētu iepirkumu pirmskontroli saskaņā ar līgumu ar EK Integritātes pakta ietvaros, ievērojot drošas finanšu un risku pārvaldības principus, projektā CFLA neveiks maksājumus līdz pilnīgai pārlicībai par ES fondu projekta izdevumu atbilstību visiem nosacījumiem un tie netiks deklarēti EK. CFLA 2018. gada 14. decembrī pieprasīja “Rīgas Satiksmei” līdz 2019. gada 4. janvārim sniegt informāciju par plānoto rīcību projektā konstatētā riska saistībā ar iepirkumu par ZGT iegādi mazināšanai un novēršanai, kā arī izvērtējumu, vai minētā iepirkuma aizkavēšanās neietekmē projekta ieviešanu kopumā, kā arī vai “Rīgas Satiksme” ieskatā nepastāv vēl kādi riski, kas varētu apdraudēt projektā paredzēto rezultātu sasniegšanu. “Rīgas Satiksme” 2019. gada 2. janvārī informēja, ka tiks piesaistīta starptautiska auditorkompānija, kuras uzdevums būs izvērtēt līdz šim veiktos un procesā esošos iepirkumus un noslēgtos līgumus. Detalizēts risku pārvērtējums – pēc auditoru slēdziena (~februāra vidus/beigas).
		2) Uzraudzības sanāksmes ar atbildīgajām iestādēm un sadarbības iestādi par progresu, rīcības plāna/ uzdevumu noteikšanai (ja nepieciešams);		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finanšu ministrija (turpmāk – FM) un CFLA pēc iespējas plašāk un dažādos forumos, kā arī individuāli informē projektu īstenotājus un interesentus par nepieciešamiem uzlabojumiem projektu gaitas plānošanā un pārvaldībā, izvērtējot riskus. Piemēram, 2018. gada oktobrī (3. oktobris – Rīga, 10. oktobris – Rēzeknes novada Lūznava, 17. oktobris – Kuldīga, 24. oktobris – Priekule, 31. oktobris – Jelgava) CFLA organizēja semināru ciklu Latvijas

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<p>reģionos par aktualitātēm un labo praksi ES fondu projektu ieviešanā.</p> <p>➤ 2018. gada 29. novembrī norisinājās ikgadējā tikšanās sanāksme⁹ ar EK pārstāvjiem, kurā FM un nozaru ministrijas iepazīstināja ar ES fondu ieviešanas stratēģisko virzību, faktisko investīciju progresu un sasniegumiem, kā arī diskutēja par izaicinājumiem. EK augstu novērtēja Latvijas paveikto. Vienlaikus sanāksmē uzsvērts, ka kopumā Latvijas stratēģiskie problēmjautājumi, kam jāpievērš pastiprināta uzmanība, ir depopulācija un zemais ienākumu līmenis reģionos. Tos ir nepieciešams risināt kompleksi, piemēram, ieguldot integrētās teritoriālās investīcijas, katrai pašvaldībai pašai piemeklējot efektīvākos risinājumus, veicinot konkurētspējīgu uzņēmējdarbību. Kā EK pārstāvji atzīmēja, ES sastopas ar līdzīgiem izaicinājumiem kā Latvija – inovāciju un produktivitātes stiprināšana, iekļaujošas, augošas un ilgtspējīgas ekonomikas nodrošināšana, vienlīdzīgu iespēju sniegšana reģionos un it īpaši ārējo robežu tuvumā.</p> <p>➤ Pēc nepieciešamības notiek sanāksmes ar sadarbības iestādi (CFLA), ministrijām kā atbildīgajām iestādēm, vadošo iestādi un citiem iesaistītiem, t.sk. finansējuma saņēmējiem, ja nepieciešams, par investīciju progresu, riskiem un izaicinājumiem u.c. aktuālo jautājumu risināšanu. Operatīvi tiek lemts par saskaņotu nepieciešamo rīcību risku vadībai un tiek nodrošināta efektīva informācijas apmaiņa starp iesaistītajām pusēm. Piemēram, 2018. gada 23. novembrī ir notikusi ikgadējā tikšanās ar atbildīgajām iestādēm, CFLA un pilsētu pašvaldībām par 2014. - 2020. gada plānošanas perioda ES fondu jautājumiem.</p>

⁹ Informācija pieejama ES fondu mājas lapā → Jaunami: <http://www.esfondi.lv/jaunami/eiropas-komisija-noverte-latvijas-paveikto-es-fondu-iespeju-izmantosana>. Materiāli par ikgadējo tikšanos ir pieejami e-portfelī: E-portfelis → [Ikgadējā tikšanās ar EK \(ARM\) – materiāli sanāksmes dalībniekiem angļu valodā](#) → 2018: <https://komitejas.esfondi.lv>

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				<ul style="list-style-type: none"> ➤ CFLA turpina neatlaidīgu darbu projektu ieviešanas veicināšanā, t.sk. operatīvi sniedzot nepieciešamo konsultatīvo atbalstu projektu īstenotājiem. 2019. gada pirmajā ceturksnī, kad finansējuma saņēmējiem ir atļauts iesniegt maksājumu pieprasījumus par darbiem, kas ir veikti līdz 2018. gada 31. decembrim, lai uzlabotu snieguma ietvara rādītājus, CFLA fokusē resursu efektīvām uz risku balstītām projektu pārbaudēm, lai iespējami ātri apstiprinātu un veiktu maksājumus projektu īstenotājiem par veiktiem pamatotiem izdevumiem. ➤ FM turpina koordinētu un mērķtiecīgu darbu atbilstoši Latvijas interesēm. Tāpat FM regulāri informē Saeimu, valdību un sabiedrību par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas.
		3) Ja nepieciešams, ES fondu vadošā iestāde nodrošina Partnerības līguma Eiropas Savienības investīciju fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodam un Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumu sagatavošanu un iesniegšanu EK un darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājuma aktualizāciju		3) Skat. atbildi pie 1. punkta ¹⁰ .

¹⁰ 2018. gada 7. novembrī Eiropas Komisija apstiprina ceturtos grozījumus darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība”.

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
		2014. – 2020. gada plānošanas periodā.		
3.	Normatīvo aktu pārskatīšana, projektu iepirkumu organizēšanā un īstenošanā, t.sk. nepietiekamā kvalitātē sagatavota iepirkuma dokumentācija	1) Iepirkumu uzraudzības birojam (turpmāk – IUB) reizi ceturksnī organizēt pirmspārbaužu metodikas sanāksmes, pieaicinot sadarbības iestādi, vadošo iestādi un atbildīgās iestādes, kā arī programmas apsaimniekotājus un aģentūras, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās problēmas iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā, kā arī izvērtētu nepieciešamību aktualizēt metodiku.	2018. gada 31. decembris	<p align="center">Statuss: Procesā</p> <p>Ieviesto pasākumu īstenošanā paveiktais:</p> <p>Par ES fondu plānošanas perioda iepirkumu jomas riska īpašnieku ir noteikts IUB, kas ir atbildīgs par jaunu iepirkumu jomas risku identificēšanu, atsevišķu kontroļu īstenošanu, papildus nepieciešamo pasākumu apzināšanu un ieviešanu paredzētajā termiņā.</p> <p>Pārskata periodā būtiskākie īstenotie pasākumi riska mazināšanai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2018. gada 3. ceturksnī (13. septembrī) ir organizēta kārtējā sanāksme ar ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām par iepirkumu pirmspārbaužu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā rakstveida procedūrā. 2018. gada 4. oktobrī aktualizēta pirmspārbaužu metodika, kas pēc saskaņošanas izsūtīta visām iesaistītajām institūcijām, kā arī ievietota IUB tīmekļa vietnē. 2) Ārpus kārtējās sanāksmes ar ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām par iepirkumu pirmspārbaužu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā saistībā ar 2018. gada 18. oktobra grozījumiem Publisko iepirkumu likumā 2018. gada 1. novembrī aktualizēta pirmspārbaužu metodika, kas pēc saskaņošanas izsūtīta visām iesaistītajām institūcijām, kā arī ievietota IUB tīmekļa vietnē. 3) 2018. gada 4. ceturksnī (12. decembrī) ir organizēta kārtējā sanāksme ar ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām par iepirkumu pirmspārbaužu metodiku un citiem ar iepirkumiem saistītiem jautājumiem iepirkumu pirmspārbaužu veikšanā rakstveida procedūrā. Pirmspārbaužu metodika šī pārskata

Nr. p.k.	Identificētais risks	Risku mazināšanā veicamie pasākumi	Izpildes termiņš	Risku mazināšanas pasākumu izpildē paveiktais
				sagatavošanas brīdī tiek aktualizēta un tiks izsūtīta visām iesaistītajām institūcijām saskaņošanai.
		2) Tiek veiktas projektu iepirkuma plānos iekļauto iepirkumu dokumentācijas un iepirkumu procedūras norises pirmspārbaudes (turpmāk – iepirkumu pirmspārbaudes).		4) Iepirkumu pirmspārbaudes kopumā tiek veiktas atbilstoši un ievērojot IUB pirmspārbaudu metodikā norādītos principus, galvenokārt pārbaudu ietvaros izsakot rekomendējoša rakstura ieteikumus, lai vēl vairāk uzlabotu pirmspārbaudu kvalitāti. Izteikto ieteikumu ieviešanu uzrauga Vadošā iestāde.
		3) Rīkot seminārus – vienu ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām un otru finansējuma saņēmējiem – par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām ES fondu projektu iepirkumos.		5) 2018. gada 4. ceturksnī (14. un 21. novembrī) rīkoti divi semināri – ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām un finansējuma saņēmējiem par aktualitātēm publisko iepirkumu jomā un biežāk konstatētajām neatbilstībām iepirkumos (abos semināros uzaicinātas gan ES fondu vadībā iesaistītās institūcijas, gan finansējuma saņēmēji).

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Plataiskalns, 67083896
Inga.Plataiskalns@fm.gov.lv

Rancāne, 67095485
Diana.Rancane@fm.gov.lv